

در احوالات معماری مدرن

منتظر مهر روان دوست

معماری مدرن یا نوگرا سبکی از هنر معماری است که با استفاده از ایده‌های خلاقانه، فناوری‌های نوین و ترکیب آنها با نوع کارکرد ساختمان اجرا می‌شود. در این گونه از معماری نوین فرم و مفاهیم تاریخی حذف شده و طرحی اجرا می‌شود که از قبل وجود نداشته است.

تاریخ معماری مدرن:

پیدایش این سبک به اوایل قرن بیستم و جنگ‌های جهانی باز می‌گردد. زمانی که آثار جنگ موجب تغییر در سبک ساختمان‌ها و نیاز افراد شد. بزرگان هنر در صدد ایجاد سبکی از معماری بودند تا علاوه بر سادگی و حذف دشواری‌های بازسازی، نیاز مردم را به شکل کامل برطرف سازد. به این ترتیب هنر مدرن وارد عرصه معماری شد. معماری مدرن بعد از جنگ جهانی دوم هم زمان با سلسله قاجاریه در ایران شروع شد و در آن زمان رشد اصول معماری موجب معرفی فضای جدیدی شد. ورود این سبک در ایران توسط معمارانی بود که در خارج از کشور در حال تحصیل و تحقیقات بودند.

وضعیت کنونی معماری مدرن:

معماری یک توانایی است که به همراه ساخته شدن کشف شده که عبارت است از نظم‌دهی خلاق فضا. درحقیقت معماری مدرن ترکیبی است از تجلی تکنولوژی، عقاید، سبک‌ها و فرم‌های تخیلی. اما باید دانست که هر سازه‌ای که امروزه ساخته می‌شود معماری نیست و همه سازه‌های معاصر را نمی‌توان به معماری مدرن نسبت داد.

در گذشته معماری با پیشینه تاریخی خود در میان اقوام و ملل جایگاه ویژه‌ای داشت و به نوعی نشانگر فرهنگ و وضعیت تاریخی و جغرافیایی آن مکان به شمار می‌رفت و نه تنها در ساخت سازه‌ها بلکه در ساخت شهرها و کشورها کاملاً مورد استفاده بود. اما این گونه که به نظر می‌رسد، پس از جایگزینی

معماری‌های سنتی با معماری مدرن، اکنون معماری جایگاه خود را از دست داده و در طراحی ساختمان‌ها به طوری مورد استفاده معماران قرار نمی‌گیرد؛ بنابراین اکثر سازه‌های امروزی صرفاً ساختمان مدرن هستند تا معماری مدرن.

افول و کم‌رنگ شدن موضوع معماری مدرن شامل دلایل گوناگونی می‌شود که بنا بر اعتقاد برخی محققان یکی از دلایل آن معماران نسل جدید هستند که ایده، وقت و حوصله کافی را برای یک معماری خوب ندارند و فقط با انجام کار به دنبال توجیه خود هستند. همان گونه که آنتونی کاتسیماتیدز می‌گوید: «معماران که درباره یک طراحی برجسته به کار گرفته می‌شوند در اکثر اوقات تلاشی فراگیر هستند برای موجه نشان دادن مباحثی تحلیلی که بیشتر تئوری هستند تا عملکردی».

اما شاید مشکل اصلی طرز فکر عموم مردم جدید نسبت به مردم نسل‌های گذشته است که ساختمان و ساختمان‌سازی را ترجیح می‌دهند. حالا مردم کمتر خانه‌های ویلایی را به عنوان خانه سکونت خود می‌پذیرند و عادت به آپارتمان‌نشینی کرده‌اند. در واقع با حاکمیت ساختمان‌سازی، معماری مدرن همانند همه دستاوردهای گذشته معماری از صحنه شهرها خارج شده و خیابان‌ها را سراسر ساختمان‌های بدون معماری فراگرفته است. تا جایی که بحران چگونگی مدرن شدن و معاصر شدن شهرهای ما ساختمان‌سازی است.

اما این روند تا چه زمانی ادامه دارد و کجا متوقف خواهد شد؟ در واقع باید بگوییم شاید هیچگاه. با ترویج حاکمیت ساختمان‌سازی و افزایش جمعیت همراه با آن احتمال این اتفاق بسیار کم است. اما می‌توان به نوع دیگری از معماری در زندگی مدرن استفاده کرد و آن را دوباره در دل ساختمان‌ها زنده کرد. به نظر می‌رسد که حالا وقت پوست اندازی معماری است زمانی که بتوانیم معماری مدرن را به شکلی ملموس‌تر در ساختمان‌ها ببینیم.

